

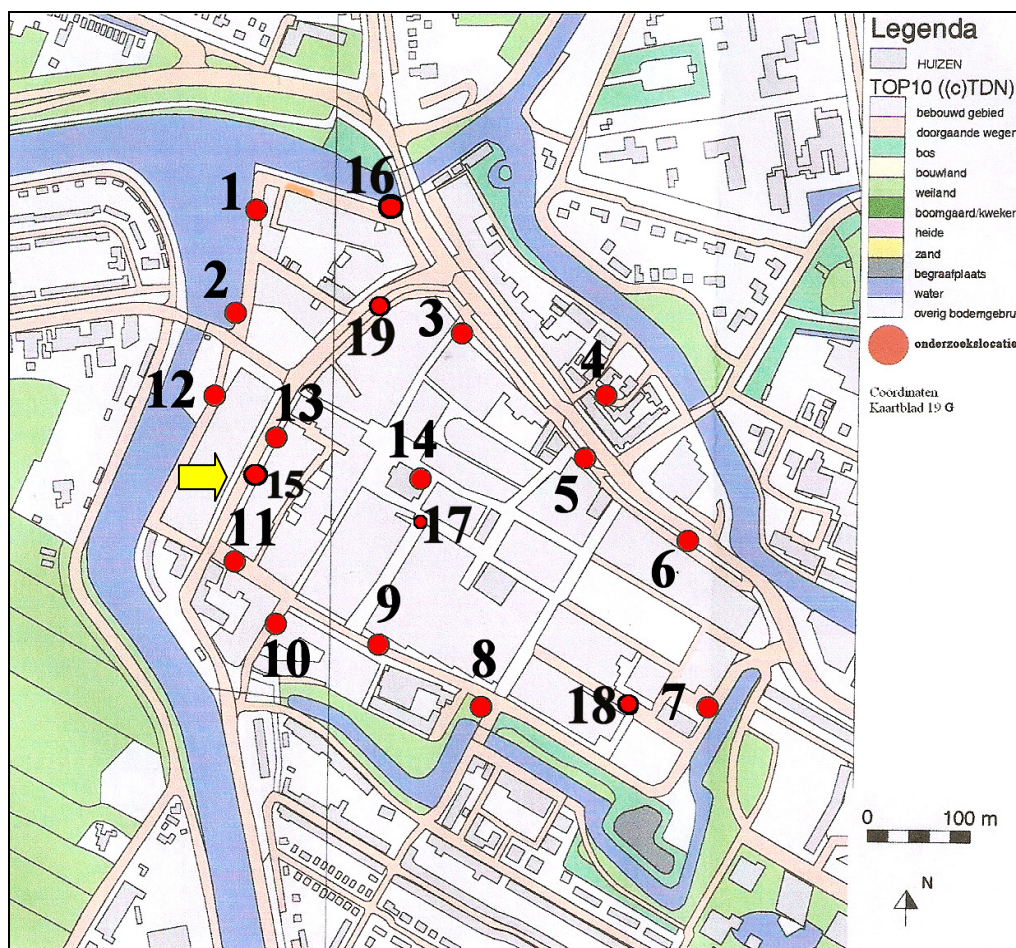
AWP-VERSLAG-WAARNEMING 2010-01-OCB (PURMEREND)

**Locatie 15
Westerstraat
Purmerend**

**ARCHEOLOGISCHE WERKGROEP PURMEREND
Neckerstraat 11
1441 KT Purmerend**

Project AWP Purmerend 2010-01-OCB
Locatie onderzoeksgebied

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie	: Noord-Holland
Plaats	: Purmerend
Gemeente	: Purmerend
Toponiem	: Westerstraat
Kaartblad	: 19G
Coördinaten	: 124920/502527
Complex	: Stads kern binnenstad Purmerend
Periode	: Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd
Bevoegd gezag	: Gemeente Purmerend, Mw. A.Schenk
Onderzoekmeldingsnummer ARCHIS	: (CIS-Code) 40013
Projectverantwoordelijk	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Projectcode AWP	: 2010-01-OCB
Uitvoering veldwerk	: 03-06-2010
Maximale diepte ontgraving	: Tot 3 meter onder het maaiveld
Beheer/plaats documentatie	: Archeologische Werkgroep Purmerend
Eindbeheer	: Archeologisch depot Noord-Holland

Inleiding

De Gemeente Purmerend heeft de Archeologische Werkgroep Purmerend (AWP) gevraagd of het interessant genoeg was om de ontgravingen voor het plaatsen van ondergrondse containers in de binnenstad archeologisch te begeleiden. Deze ontgravingen zijn te kleinschalig “volgens archeologische begrippen” waardoor er géén degelijk archeologisch onderzoek hoefde plaats te vinden.

Voor de AWP een unieke kans om het bodemarchief op diverse locaties te kunnen waarnemen en vast te leggen middels fotomateriaal. Ook wegens de mogelijkheid om artefacten te kunnen verzamelen en over al deze informatie een rapport te kunnen maken heeft de AWP hiermee enthousiast in toegestemd.

Archeologisch gezien zijn de locaties geheel onwillekeurig gekozen. Desondanks zijn er toch enkele locaties aangetroffen welke een toegevoegde of bevestigende waarde hebben aangetoond.

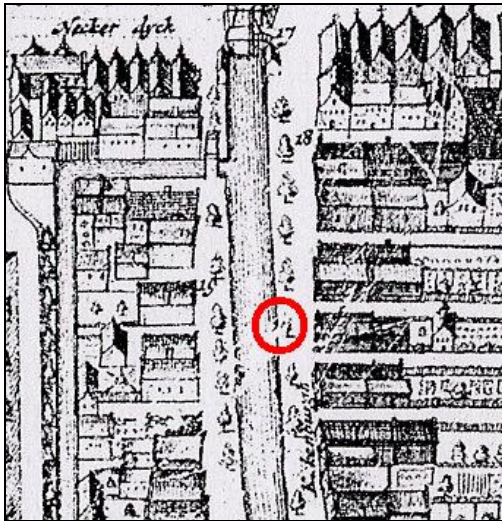
De AWP is van tevoren op de hoogte gesteld dat er in sommige gevallen snel gewerkt moest worden door de aannemer, welke overigens alle medewerking verleende. De AWP moest hierdoor wel vaak snel handelen met het maken van foto's, inmeten, waar het kon, of scherven rapen. In sommige gevallen was de grond te verontreinigd waardoor er nog minder onderzoek kon worden verricht. Door al deze feiten zijn niet alle gegevens naar exacte juistheid genoteerd kunnen worden maar zijn in ieder geval dan bij benadering aangegeven.

Vanwege het plaatsen van de ijzeren mal van de aannemer kon het profiel van de put in de meeste gevallen niet worden vastgelegd.

Ook al zijn deze putten niet naar archeologische maatstaven opgegraven kunnen de waargenomen en verzamelde gegevens voor de AWP en anderen waardevol zijn voor eventuele toekomstige oudheidkundige onderzoeken.

Westerstraat – Locatie 15

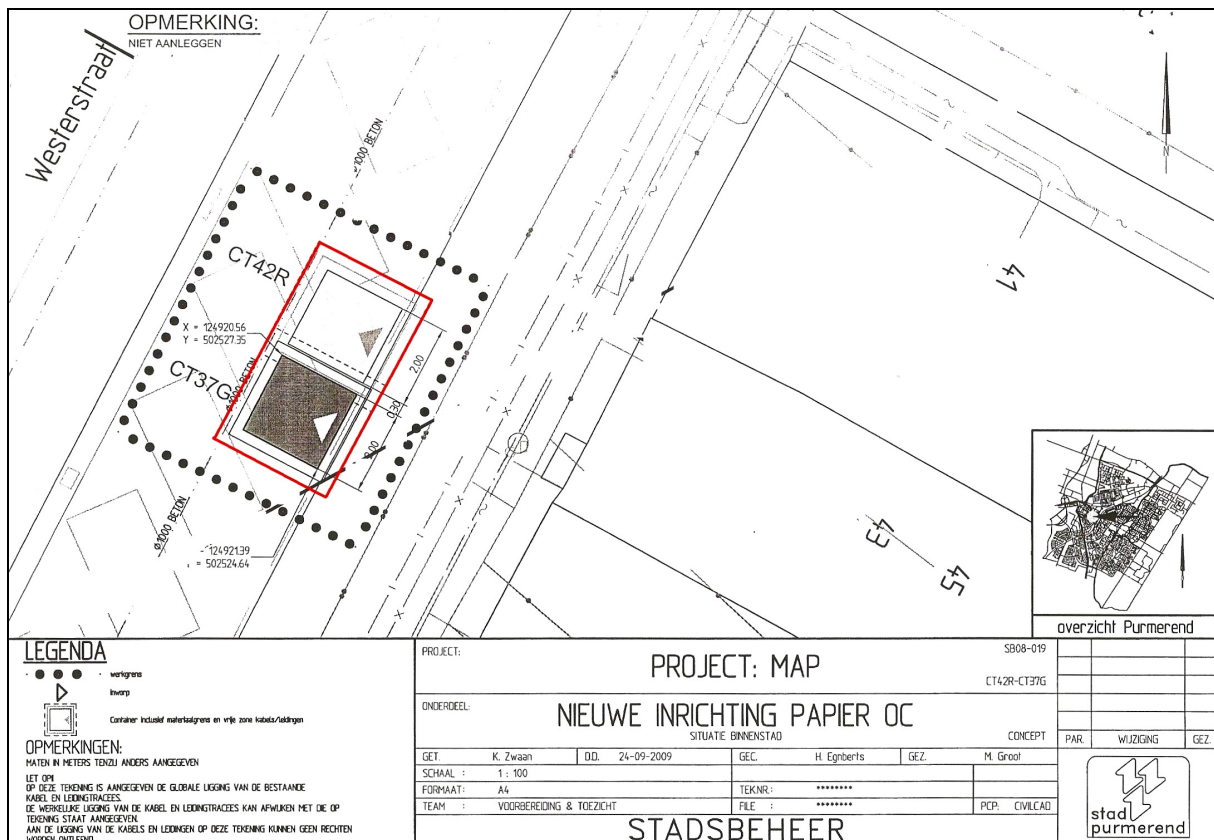

Kaart Frederick de Wit (1698)

Locatie ontgraving (2010)

Donderdag 3 juni gestart met de ontgraving voor de plaatsing van twee ondergrondse containerbakken. Coördinaten $X=124920$ en $Y=502527$. Aan de Westerstraat (voorheen Kakenburgh) tegenover het huis en winkelpand op nummer 43 is verdiept tot circa drie meter onder het maaiveld. De omvang van de ontgraving betreft circa 10 m².

Uitvoering

Na het verwijderen van de huidige bestrating is op 75 centimeter diepte onder het huidige maaiveld een oude kademuur aangetroffen (afb.2) van de vroegere singelgracht. Bij het vrijgraven van deze muur is verstoorde grond met materiaal aangetroffen uit de 17^e, 18^e en 19^e eeuw. Het materiaal bestaat voornamelijk uit fragmentarisch scherfmateriaal van keramiek uit deze eeuwen.

(kademuur)

(afb.2)

(afb.3)

De totale hoogte van de muur vanaf de houten funderingsplank is 102 centimeter. Op 49 centimeter vanaf de bovenkant van de kademuur verspringt de muur aan de onderzijde naar een bredere opbouw. Vanaf de funderingsplank heeft deze bredere opbouw een lengte van 53 centimeter naar boven (afb.3). De muur zelf heeft een breedte van 55 centimeter met hier aan de binnenzijde (aan de kant van de bewoning) een poer (in put CT37G). De poer heeft een omvang van 44 bij 34 centimeter.

De kademuur is vermoedelijk geplaatst in de 18^e of 19^e eeuw (dit moet nog verder onderzocht worden) en loopt parallel aan de bewoning. De muur aan de kant van de vroegere gracht zit op 620 centimeter van de huidige bebouwing, de binnenzijde van de muur op 565 centimeter. De muur is opgebouwd van harde, rood en geel gebakken bakstenen. De kademuur is met voornamelijk gele bakstenen opgebouwd. De poer van een rode baksteensoort. De specie is erg hard tussen de bakstenen gemetseld wat wel moest om het grachtenwater tegen moest houden.

De funderingsplanken of balken waarop de muur heeft gestaan hebben een dikte van 6 centimeter. Hier lagen twee van deze balken, met een breedte van 20 centimeter, naast elkaar onder de muur waaronder een plank overdwars was geplaatst. Onder deze planken bevonden zich ingeheide houten palen, berken, met een lengte van ongeveer 655 centimeter. Deze gekapte boomstammen hebben een grootste diameter van 15 bij 13 centimeter welke naar een zeer puntig einde aflopen (afb.4).

(afb.4)

Gezien het eerdere onderzoek op locatie 13 waar ook de kademuur is aangetroffen hebben we hier met dezelfde kademuur te maken al zijn hier de funderingsplanken dunner en breder.

Onder de funderingsplanken bevindt zich een donkere aarden laag met hierin slechts enkele aardewerk scherven uit de tweede helft van 16^e eeuw. Op circa drie meter onder het maaiveld bevindt zich een rietvenen laag.

(de kademuur wordt geheel verwijderd)

Vondstmateriaal

Bij het nazoeken van de stortgrond afkomstig van locatie 15 is er niet veel scherfmateriaal aangetroffen. Het materiaal is voornamelijk afkomstig van rood aardewerk gebruiksgoed zoals grappen, pannen, borden en kommen. Het vroegste materiaal dateert uit de zestiende eeuw. Eén fragment van een twee-orige grape kan in de tweede helft van de zestiende eeuw geplaatst worden (inv.17a). Van glas zijn een blauwe kraal (inv.13) en een groot fragment van een kelkglas gevonden (inv.12).

(inv.13)

(inv.17a)

(inv.12)

Met de metaaldetector zijn ook maar enkele voorwerpen gevonden. De enigste munt betreft een duit (inv.1) afkomstig uit Zeeland vermoedelijk geslagen tussen 1641 en 1649. Een enkel zestiende eeuws schoengespje (inv.6) en een dubbelloops kinderpistooltje (inv.2) uit de negentiende eeuw.

(inv.6)

(inv.1)

(inv.2)

**VONDSTENLIJST 2010-01-OCB PURMEREND LOCATIE 15
WESTERSTRAAT - 03-06-2010**

Nr.	Omschrijving	Datering	Materiaal	Maten	Bijzonderheden
1	Munt	1641-1649	Koper	2,2 cm.	Duit. Zeelandia
2	Pistooltje	1850-1900	Tin	6,5 cm.	Klappertjespistool. Kinderspeelgoed. Rode verfresten. Dubbele loop. Binnenwerk vergaan. S.
3	Lepeltje	1800-1900	Tin	12,1 cm.	Gaaf. Merk: Anker
4	Lepeltje	1800-1900	Tin	4,6 cm.	Fragment. Merk: Anker.
5	Lepel	1800-1900	Tin	13,6 cm.	Fragment steel met bak.
6	Gespje	1575-1650	Koper	1,8 cm.	Gaaf. Schoengespje.
7	Ring	1700-1900	Koper	Ø=2,7 cm.	Verbindingsring?
8	Klinknageltje	1700-1900	Koper	H=0,7 cm. Ø=1,1 cm.	-
9	Wieltje	1850-1950	Tin	Ø=1,8 cm.	Kinderspeelgoed. Wiel van treintje?
10	Onbekend	1650-1750	Koper	4 cm.	Fragment schaar? (oog?)
11	Onbekend	1700-1900	Tin/lood	1,8 x 2,2 cm.	Rechthoekig hangoog voor bakje?
12	Drinkglas	1700-1800	Glas	11,1 cm.	Fragment steel-kelk-voet. Rode spiraal in steel.
13	Kraal	1650-1750	Glas-blauw	L=2,5 cm. Ø=ca. 2 cm.	Gaaf. (Tijdens verdiepen)
14	Tabakspijp	1705-1765	Pijpaarde	4,85 cm.	Fragment kop. Merk: dubbele strik of knoop
15	Koot	-	Bot	7 cm.	Rund.
16	Kan/kruik	1550-1600	Steengoed	Diversen	2 fragmenten. (1xrand/1xschouder)
17	Grapen	1500-1600	Aw-rood	Diversen	4 fragmenten. (rand / 2 met oor)
18	Bord	1500-1600	Aw-rood		1 fragment. Rand en spiegel
19	Vergiet of lekschaal	1650-1750	Aw-rood	6,5 cm.	1 fragment. Schaal
20	Oorkom	1650-1700	Aw-rood	12,5 cm.	1 fragment. Rand met oor
21	Vuurstolp-Vuurbak?	1450-1550	Aw-rood	Diversen	3 fragmenten. Rand/wand. Standvin.
22	2 Bakstenen	1800-1900	Aw-rood	21,5 x 22,5 x 4,5 cm.	Kademuur. Stenen met specie.
23	Schoenen (a,b en c)	1550-1700	Leer	Diversen.	4 fragmenten neus. (b=14 cm. v/a wreef 14 cm. lang)
	Opgeborgen	Vondstdoos 14 : (1 t/m 23)			Totaalgewicht: 6,5 kilogram